

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
ПАТОЛОГІЧНА ФІЗІОЛОГІЯ ХВОРОБ ЦИВІЛІЗАЦІЇ
для здобувачів вищої освіти 3 курсу денної форми здобуття освіти (4,10 р.н.)
освітньої програми Фармація
спеціальності Фармація, промислова фармація
галузі знань 22 Охорона здоров'я
другого Магістерського рівня вищої освіти

**Рибак
Вікторія
Анатоліївна**

viktoriarybak2@gmail.com

- 1. Назва закладу вищої освіти та підрозділу:** Національний фармацевтичний університет, кафедра нормальної та патологічної фізіології.
- 2. Адреса:** м. Харків, вул. Куликівська, 12, 3-й поверх, т. 057-706-30-66.
- 3. Веб-сайт:** <http://pat.nuph.edu.ua/>
- 4. Інформація про викладачів:**
Рибак Вікторія Анатоліївна
Доктор біологічних наук, професор кафедри нормальної та патологічної фізіології Національного фармацевтичного університету. Досвід наукової діяльності – 21 рік, досвід науково-педагогічної діяльності – 18 років. Читає курси: «Патологічна фізіологія», «Прикладні аспекти косметологічної анатомії, фізіології й патології», «Патологічна фізіологія хвороб цивілізації». Наукові інтереси: фармакологічні дослідження лікарських засобів.
- 5. Консультації:** відбуваються в кафедрі нормальної та патологічної фізіології відповідно графіку, онлайн відеоконференції в програмі Zoom.
- 6. Анотація освітньої компоненти:** освітня компонента «Патологічна фізіологія хвороб цивілізації» є вибірковою освітньою компонентою для другого (магістерського) рівня зі спеціальності «226 Фармація, промислова фармація» освітня програма «Фармація». Підсумковий контроль – семестровий екзамен. Патологічна фізіологія хвороб цивілізації особливості виникнення, розвитку, перебігу та наслідків найпоширеніших хвороб цивілізації.
- 7. Мета викладання освітньої компоненти:** метою вивчення освітньої компоненти «Патологічна фізіологія хвороб цивілізації» є вивчення причин та умов виникнення найпоширеніших хвороб цивілізації і визначення провідних механізмів їх розвитку та окремих проявів на різних рівнях організації живих об'єктів – від молекулярного рівня до організму в цілому.
- 8. Компетентності відповідно до освітньої програми:**
Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК):
ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, приймати обґрунтовані рішення.
ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, вчитися і бути сучасно навченим.
ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 12. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

Hard-skills / Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК 1. Здатність проводити санітарно-просвітницьку роботу серед населення з метою профілактики поширених захворювань, попередження небезпечних інфекційних, вірусних та паразитарних захворювань, а також з метою сприяння своєчасному виявленню та підтриманню прихильності до лікування цих захворювань згідно з їхніми медико-біологічними характеристиками та мікробіологічними особливостями.

ФК 3. Здатність здійснювати домедичну допомогу хворим та постраждалим у екстремальних ситуаціях та при невідкладних станах.

ФК 4. Здатність забезпечувати раціональне застосування рецептурних та безрецептурних лікарських засобів та інших товарів аптечного асортименту згідно з фізико-хімічними, фармакологічними характеристиками, біохімічними, патофізіологічними особливостями конкретного захворювання та фармакотерапевтичними схемами його лікування.

9. Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Проводити професійну діяльність у соціальній взаємодії оснований на гуманістичних і етичних засадах; ідентифікувати майбутню професійну діяльність як соціально значущу для здоров'я людини.

ПРН 2. Застосовувати знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності.

ПРН 4. Демонструвати вміння самостійного пошуку, аналізу та синтезу інформації з різних джерел та використання цих результатів для рішення типових та складних спеціалізованих завдань професійної діяльності.

ПРН 12. Аналізувати інформацію, отриману в результаті наукових досліджень, узагальнювати, систематизувати й використовувати її у професійній діяльності.

ПРН 15. Надавати домедичну допомогу хворим при невідкладних станах та постраждалим у екстремальних ситуаціях.

ПРН 16. Визначати вплив факторів, що впливають на процеси всмоктування, розподілу, депонування, метаболізму та виведення лікарського засобу і обумовлені станом, особливостями організму людини та фізико-хімічними властивостями лікарських засобів.

10. Статус освітньої компоненти: Вибіркова

11. Пререквізити освітньої компоненти: базується на основі анатомії людини, нормальної фізіології, патологічної фізіології, біохімії, мікробіології з основами епідеміології.

12. Обсяг освітньої компоненти: 3 кредитів ECTS 90 годин: лекцій – 9 год, практичних занять – 21 год, самостійна робота – 60 год.

13. Організація навчання:

Формат викладання освітньої компоненти: проведення лекцій, практичних занять

Зміст освітньої компоненти:

Модуль 1. Патологічна фізіологія хвороб цивілізації**Змістовий модуль 1. Сучасні уявлення про розвиток хвороб цивілізації.**

Тема 1. Поняття «хвороби цивілізації». Характеристика хвороб цивілізації та причини їх розвитку. Характеристика основних факторів ризику, особливості їх розвитку та взаємодії.

Тема 2. Метаболічний синдром: етіологія, патогенез.

Тема 3. Хвороби цивілізації: ожиріння та харчові адикції.

Тема 4. Хвороби залежної поведінки та види психічної залежності.

Тема 5. Хвороби цивілізації та соціальні токсиканти.

Тема 6. Хвороби цивілізації та психічне здоров'я людини.

Тема 7. Ятрогенні захворювання.

Тема 8. Імунодепресивні стани. СНІД.

Тема 9. Інфекції, що передаються статевим шляхом.

Змістовий модульний контроль 1**Семестровий модульний контроль****14. Види та форми контролю:**

Види та форми контролю:

Контроль знань на кожному занятті: усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних задач (медичні ситуації).

Контроль змістового модулю: усне опитування, складання тестових завдань.

Форма семестрового контролю: семестровий залік.

Умови допуску до контролю змістового модулю: наявність мінімальної кількості балів за теми (заняття) змістового модулю 1.

Умови допуску до семестрового контролю: поточний рейтинг більше 60 балів, відсутність невідпрацьованих пропусків практичних занять, наявність мінімальної кількості балів за контроль змістового модулю, виконання всіх вимог, які передбачені робочою програмою освітньої компоненти.

15. Система оцінювання з освітньої компоненти:**Система оцінювання з освітньої компоненти**

Результати семестрового контролю у формі семестрового заліку оцінюються за 100-бальною, недиференційованою шкалою («зараховано», «незараховано») та за шкалою ECTS.

Бали з освітньої компоненти нараховуються за таким співвідношенням:

Види оцінювання	Максимальна кількість балів (% від кількості балів за модуль – для змістових модулів)
Модуль 1	
Змістовий модуль 1 1. Оцінювання тем 1-9: робота на заняттях (усне опитування, складання тестових завдань). 2. Контроль змістового модуля 1: теоретичні питання та складання тестових завдань.	100 (100 %)
Семестровий контроль з модуля 1	100

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється під час поточного контролю та під час контролю змістового модуля.

16. Політики освітньої компоненти:

Політика щодо академічної доброчесності. Ґрунтується на засадах академічної доброчесності, наведених в ПОЛ «Про заходи щодо запобігання випадків академічного плагиату у НФаУ». Списування при оцінюванні успішності здобувача вищої освіти під час контрольних заходів на практичних (семінарських, лабораторних) заняттях, контролю змістових модулів та семестрового екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо відвідування занять. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати навчальні заняття (ПОЛ «Про організацію освітнього процесу НФаУ») згідно з розкладом (<https://nuph.edu.ua/rozklad.zanyat/>), дотримуватися етичних норм поведінки.

Політика щодо дедайлнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості. Відпрацювання пропущених занять здобувачем вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про відпрацювання студентами пропущених навчальних занять та порядок ліквідації академічної різниці в навчальних планах у НФаУ» згідно з встановленим на кафедрі графіком відпрацювань пропущених занять. Підвищення рейтингу та ліквідація академічної заборгованості з освітньої компоненти здійснюється здобувачами освіти відповідно до порядку, наведеного в ПОЛ «Про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у НФаУ». Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених кафедрою для виконання видів письмових робіт з освітньої компоненти. Роботи, які здаються із

порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – до 20% від максимальної кількості балів за даний вид роботи.

Політика щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій). Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження (апеляцію) оцінки з освітньої компоненти, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про оскарження результатів семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти у НФаУ».

17. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення дисципліни:

Обов'язкова література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Патологічна фізіологія. Лекції. Навчальний посібник для здобувачів вищої освіти спеціальностей «226 Фармація, промислова фармація», «224 Технології медичної діагностики та лікування», «227 Фізична терапія, ерготерапія» / Н. М. Кононенко, В. А. Рибак, В. В. Чікіткіна, С. І. Миронченко, І. І. Шевцов, М. О. Остапеч. – Х. : НФаУ, 2021. – 460 с. / – Х.: НФаУ, 2021. – 460 с. 2. Патологічна фізіологія. М. С. Регеда, А. І. Березнякова, Н. М. Кононенко та ін. – Львів: Магнолія, 2015. – 490 с. 3. Pathological physiology : Manual for students of higher schools / S.I. Kryzhna, N.M. Kononenko, T.I. Tyupka et al.; ed. by N.M. Kononenko. – Kharkiv : NUPh : Golden Pages, 2012. - 200 p. 4. Патофізіологія : підручник : в 2 т. Т. 1. Загальна патологія / Атаман О.В. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 592 с. 5. Патофізіологія : підручник : в 2 т. Т. 2. Патофізіологія органів і систем / Атаман О.В. – Вінниця: Нова Книга, 2016. – 448 с.
Додаткова література для поглибленого вивчення освітньої компоненти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Милославська Ю. О. Вплив біохімічних маркерів на перебіг гіпертонічної хвороби II стадії у поєднанні з метаболічним синдромом /Ю. О. Милославська //Український медичний часопис. – 2012. – N 5 (91). – С. 129– 133. 2. Метаболічний синдром: дагностика та профілактика в практиці сімейного лікаря / В. І. Ткаченко, Т. О. Багро, Н. В. Видиборець, О. К. Бондар // Ліки України. – 2016. – С. 42-45. 3. Аметов А. С. Сахарный диабет 2 типа. Проблемы и решения / А. С. Аметов. – М. : ГЭОТАР-Медиа, 2014. – 1032 с. 4. Христук О. Л. Психологія девіантної поведінки. Навчально-методичний посібник / О. Л. Христук. – Львів, ЛьвДУВС, 2014, 192 с. 5. Психіатрія і наркологія: підручник (ВНЗ III—IV р. а.) / Г.Т. Сонник, О.К. Напрееенко, А.М. Скрипніков та ін.; за ред.О.К. Напрееенка. — 3-є вид., випр. Київ. – ВСВ «Медицина». – 2017. – 424 с. 6. Основи загальної і медичної психології, психічного здоров'я та міжособового спілкування: підручник / І.Я. Губенко, О.С. Карнацька, О.Т. Шевченко. — 3-є вид., Київ. – ВСВ «Медицина». – 2021. – 312 с. 7. Наугольник Л. Б. Психологія стресу: підручник / Л. Б. Наугольник. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2015. – 324 с. 8. Інфекційні хвороби : підручник : у 2-х т. / за ред.. В.П. Малого, М. А. Андрейчина. _ Львів : Магнолія, 2018. – Т. 1. – 718 с.,; Т. 2. – 726 с. 9. Інфекційні хвороби. Підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / О. А.

	Голубовська, Б. А. Герасун, О. М. Зінчук та ін. / За ред. О. А. Голубовської.- К. : ВСВ «Медицина».- 2018.-686 с. 10. Дерматологія і венерологія: підручник / В. І. Степаненко, А. І. Чоботарь, С. О. Бондарь та ін. – 2-е вид. Київ.- ВСВ «Медицина».- 2020.- 336 с.
Актуальні електронні інформаційні ресурси (журнали, сайти тощо) для поглибленого вивчення освітньої компоненти	1. Сайт кафедри нормальної та патологічної фізіології http://pat.nuph.edu.ua 2. Бібліотека НФаУ: http://library@nuph.edu.ua 3. Сайт дистанційного навчання http://pharmel.kharkiv.edu.ua 4. Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленко http:// korolenko.kharkov.com (5. Харківська обласна універсальна наукова бібліотека http:// library.kharkov.ua 6. http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs360/ru/index.html 7. http://www.mma.ru/articles/138032/ 8. http://cyberleninka.ru/article/n/spaysovaya-narkomaniya-prichiny-rasprostraneniya-i-mery-protivodeystviya 9. http://cyberleninka.ru/article/n/narkomaniya-biohimicheskie-i-psihologicheskie-aspekty 10. http://www. cardiosite. info/articles/ article.aspx? articleid=6247
Система дистанційного навчання Moodle	https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/

18. Технічне й програмне забезпечення освітньої компоненти: ноутбук, телевізор, персональні комп'ютери з програмним забезпеченням MS Windows 10 Professional Academic OLP MS Office standard 2019 Academic OLP для тестування, пристрій мультимедійний, екран, плакати патологічних змін в органах та системах людини, муляжі патологічних змін в органах та системах людини.